

VŽDYŤ JSEŠ Z PÍSKU

Jiří Pražák

Co se bojíš, vždyt' jseš
z písku

aneb tátovy hnusný
historiky

Předmluva autora

Všechno co jsem zde uvedl se skutečně přihodilo jedné skupině Turnovských horolezců. Jenom jsem to posunul v místě i čase. Také jsem spojil dohromady některé události z různých dob a jejich protagonisty.

Když jsem si vše po sobě přečetl s překvapením jsem zjistil, že to působí jako paměti. Určitě jsem tak nechtěl! Uklidňuje mne poznání, že s přibývajícím věkem si nic nepamatuji. Jak by mohl napsat paměti člověk, který žádnou paměť nemá? Veškerá nepřesnost budiž přičtena k této skutečnosti. Proto mi nesdělujte, že to a to se stalo jinak, nebo jinde. Více než já, věděli moji přátelé Kika, Sindel a Socha. Patří jim velké díky za to, že mne zásobovali svými zážitky.

Některé historky jsem vyprávěl své dceři. Pokaždé mi řekla: „Táto to je, ale hnusný povídání.“ Nyní si je možná přečte a třeba změní názor.

Jiří Pražák

*Svému příteli a spolulezci
Jiří Pražák*

Ragy se původně chtěl stát trampem. Pročetl E. T. Setona, cestopisy Hanzelky a Zikmunda a pár horolezeckých knih. Hlavně však, řadu dobrodružných svazků. Po přečtení příběhů od Karla Maye usoudil, že je dostatečně teoreticky vybaven. Rozhodl se, že bude trampem samotářem. Bude uznávat ekologické zásady a učini zásadní průlom do světa drsných dobrodruhu. Samotář, nebyl, jenom neměl mezi svými kamarády někoho, komu rodiče dovolí od dvanácti let, putovat kam si zamane. Začal jezdit do různých tramských lokalit. Každému se představoval jako Kelly. Tenkrát ještě nezpívala Kellyho rodina, díky které se jméno poněkud zprofánovalo. Dvě elka mu přišly hodné drsnáka. Velmi se těšil, když se ta přezdívka časem ujala. Velkou zásluhu na tom měla velká móda, která všude panovala. Každý kdo chtěl v tomto světě něco znamenat, musel mít tak zvanou placku. To byl kus tlustší větve naplocho uříznutý, jako kolečko salámu. Na vzniklou destičku se namaloval nějaký přírodní motiv s názvem některé z navštívených lokalit. Nesmělo chybět datum, kdy tam proběhlo tramské setkání. Někteří zdatnější jedinci s uměleckými sklony, dokázali vyrobit zajímavý kousek. Spousta lidí pak provozovala výměnný obchod. Nebyl problém potkat hocha, doslova obsypaného těmito výtvary. Ragy pochopil kudy fouká vítr. Čím více placek, tím více tramp! Vyrobil si spoustu artefaktů, jezdil na oblíbená setkání a pilně směňoval. Zanedlouho se znal se spoustou lidí. Ještě dnes po mnoha letech, občas potká někoho, kdo jej zná z těch let a dokonce si pamatuje jeho bývalou přezdívku.

Jednou z lokalit kterou tehdy navštívil byla Ostaš. Skály v dolním labyrintu se mu velmi zalíbily. Zvláště ty jejichž náhorní hrana příliš nevyčnívala nad terén. Tudy by mohlo být snadné dostat se nahoru a konečně se dozvědět co ukrývají záhadné kovové krabice na vrcholu. Když se tam za nějakou dobu ocitl znova, rozhodl se, že si na některou z menších věží vyleze.

Vozil sebou pětmetrový kus padákové šňůry, což považoval za dostatečné vybavení. Zanedlouho se drápal komínem, mezi okrajem a věží na vrchol. Při této marné snaze byl zastížen dvěma hochy. Jeden měl na zádech lano stočené do panenky a druhý měl přes hrud' několik smyček s karabinami. Oba byli asi o deset roků starší a vypadali jako zkušení dobrodruzi.

„Víš jak se ta věž jmenuje?“ oslovili ho.

„Nevím!“

„Nahoru se jde tím komínem kde stojíš?“

„Jo tudy!“ pípнул Ragy nesměle, jak kuřátko.

„To víš?“

„Jo vím!“ Ragy nic nevěděl, ale usoudil, že bude dobré, tvářit se zasvěceně.

„Tak zahod' tu prádelní šňůru, nebo co to máš a pojď se navázat!“ přikázal jeden z hochů. Naštěstí, ale vzápětí Ragymu pomohl. Ten sice přečetl co se dalo, ale naprosto mu chyběla zkušenost. Výstup byl lehký. Hoši ve chvílce stáli nahoře. Nejdříve otevřeli záhadnou krabici jejíž obsah v trampovi vzbudil velké překvapení. Byl tam jen malý sešit o kterém jeho společníci mluvili jako o vrcholové knížce! Ihned do ní začali psát záznam.

Když si sešit prohlédli, podívali vyčítavě na Ragyho „Žádná cesta tudy nevedla!“

„Zdalo se mi, že jo,“ zašeptal.

„Ale máš štěstí je to prvovýstup!“

„Co to znamená prvovýstup?“

„No, že tím místem, kterým jsme šli nahoru ještě nikdo předtím nevylezl.“

Slovutný tramp se rozzářil. Poprvé v životě na skále a navíc prvovýstup! Čekala ho však další komplikace.

„Slaňovat umíš?“ otázali se lezci.

„Uhm,“ neurčitě se vyjádřil. Neuměl nic, znal pouze Dülferův sed. Bedlivě si ho zapamatoval z obrázku v nějakém výtisku. Doma potom udělal pokus se šňůrou od rolety.

Jeden z hochů sjel dolů. „Já na něj dohlídnu zespodu a ty shora,“ řekl svému kolegovi.

Bylo jasné, že jejich nový společník svým počínáním nevzbuzuje důvěru.

Roztřesený Ragy začal kolem sebe ovíjet lano. Sám se překvapil, když hoch, který na něj dohlížel, neměl námitek. Než se odlepil od skály tak chvilku zaváhal, ale nechtěl být považován za padavku. Nastoupil do slanění.

Ale ouha! Přiskřípl si ruku pod slaňovacím kruhem. Se štěstím se mu ji podařilo vytrhnout za cenu odřených kloubů. Sjel níže a zmizel z dohledu.

„Jak to vypadá?“ ozvalo se nad ním.

„Docela dobrý!“ odpověděl hoch zdola. Těžko zadržoval smích.

Ragymu se lano vyvléklo, ale zachytil je kolenem. Visel na zaháknuté noze hlavou dolů, ale pomalu sjížděl k zemi. Krčil tvář v bolestném šklebu, jak se mu nesprávně umístěné lano zařezávalo do krku. Poraněná ruka všude zanechávala červené zdobení.

„Musíš se podívat!“ zazněl veselý hlas spodního pozorovatele.

Nahoře se objevila hlava a oba hoši zaduněli smíchem, jak

motor Harleje. /Věž se jmenovala Ztracená a prvovýstup komínem za III, není dodnes registrován. Jména dvou bratrů, kteří po srpnové okupaci emigrovali jsou zapomenuta/. Samotář Kelly zanedlouho poté, zmizel z trampských setkání a výletů. Ve skalách se začal objevovat zelenáč Ragy. Jeho trampské výtvary skončily v popelnici.

*

*

*

V době když se Ragy pohyboval mezi trampem a horolezcem, napadlo ho, že by se mohl podívat do Prachovských skal. V Českém Ráji znal pouze toto skalní město. O Sedmihorkách, Drábských skalách a Příhrazech dosud nikdy neslyšel. O údolíčkách a přidružených oblastech také.

Tehdy většina mladých lidí s podobnými zájmy cestovala autostopem. Ragy patřil do stejné sorty. Jeden víkend se proto ocitl v Prachově. Neměl usárnu, ale stejně hrdě se na jeho zádech vyjímalo tele. Zato vlastnil vestičku z mladého jehňátka, což nosili bramboroví trampové. To byla sorta lidí, jež vycházela z české pozdní varianty trampů, kteří vznikali v době kdy se komunistům podařilo, neuvěřitelně sprostým způsobem ovládnout zemi a na velmi dlouhá léta zatlačit demokracii.

Do prvorepublikových průkopníků a skutečných objevitelů a zakladatelů prvních osad, měla tato skupina hodně daleko. Skutečný tramp by si s chutí nad bandou placičkářů a bramboráků, udiveně odplívl.

Prachovské skály ještě nebyly tolik obléhané, jako dnes. Hrstka turistů, skupinka lidí ze zájezdů ROH. Sem tam, horolezec. Narváno lidmi tu bývá jen v období prázdnin

a za hezkého počasí. Nedaleko turistické chaty se nalézalo malé jezírko s koupalištěm, kde bylo i mini tábořiště. Tady si postavil Ragy svůj jehlan. Vypravil se do skal bez bagáže s cílem uvidět skalní město. Přijel bez lezeckého vybavení. Slyšel někde o Jehle a Čapce a měl za to, že mu bude stačit, když je pouze uvidí. Hned první pohled mu předpoklad potvrdil. Tyto věže o jejichž nepřístupnosti šly zvěsti v něm vzbuzovaly takový respekt, že si nemohl připustit myšlenku, že by se někdy dostal na jejich vrchol. Naplněn dojmy se vracel se zpátky do Turistické chaty.

V jedné soutěsce potkal zvláštního postaršího muže. Možná ani nebyl tak starý. Ve věku sedmnácti let je každý, byť jen o pár roků starší, vetchým kmetem na konci životní pouti.

Muž byl nevysokého vzrůstu, hubený a šlachovitý. Na nohách měl obrovité, špinavé a odřené, manžestrové pumpky. Vypadaly, že pamatují minulé století. Choval se jako by se s ním odjakživa znal. Tykal mu velmi familiérně. Vyvalil veliké šedé oči a oslovil ho přátelským tónem: „Jsi tady kvůli lezení?“

„Jenom se trochu courám,“ pravil překvapený tramp vesele. „Jsou tu pěkné skály.“

„Už jsi někdy lezl?“ otázal se pátravě, podivný člověk.

„Zkoušel jsem to na Broumovsku,“ řekl Ragy zaujatě, protože vzbudil jeho zvědavost.

„Byl jsem už na jedné skále,“ dodal hrdě.

„Nechceš si něco vylézt?“ očividně ožil muž a ukázal na nedalekou věž. Ragy si ji prohlédl. Zdála se mu velmi nepřístupná. Lehce převislá a odmítavá.

„Můžeme to zkusit,“ odpověděl s hraným nadšením, kterým zakrýval nervozitu. Nic mu nebránilo takto odpovědět. Kecky které měl na nohách v jeho mysli

dokonale představovaly dostatečné vybavení.

Podivín ihned vytáhl lano, které měl na zádech a které Ragy do té doby nezaznamenal.

Každé dobrodružství je do výletu vítáno. Netušil, že tento krásný sport se později, navždy stane jeho zálibou a životním stylem.

„Navázat se umíš?“ podával mu lano muž.

„Vůdcovský uzel. Raději se na mně dívejte,“ odpověděl Ragy, ale pomoc nepotřeboval. Vykání neznámého pohoršilo: „Tykej mi, my horolezci si tykáme.“

Výraz „ **my horolezci** „ zněl z jeho úst zdůrazněně. Hrdě a trochu magicky. Ragy se tetelil radostí, že ho někdo považuje za schopného, patřit do této skupiny.

Křepký mužík se navázal a za chvíli „vyskákal“ na menší skalní věž. Nestaral se o žádné jištění. Nahoře dobral lano. Ragy ho následoval. Lezení nebylo těžké. Trvalo jenom chvílku, než se ocitl na vrcholku. Připadal mu maličký. Držel se vrcholu a potlačoval pocit, že se monolit převrátí a on spadne s ním. Trvalo chvíli, než si zvykl a osmělil se.

Muž k němu hovořil bez odmlky. Dozvěděl se, jak jeho společník před pár lety vylezl na skálu a od té doby lézt nepřestal. To bylo dost neobvyklé, nestává se často, že by někdo začínal s touto aktivitou v dospělém věku.

Dlouho na vrcholu nezůstali. Muž přes sebe hodil lano, sesunul se přes okraj a zmizel v temnotě lesa. Slanit se Ragy lopotně naučil. Jenom to neměl zažité a obával se svěřit lanu celou svojí váhu. Jenomže muž byl o tolik starší, že se nechtěl dát zahanbit. Po chvíli ho následoval. Předstíral, že to pro něj nic nebylo. Muž, zaujatý sám sebou si toho stejně nevšiml.

Za pár let s tímhle člověkem byl Ragy na stejné skále, ještě jednou. Šel si tehdy něco vylézt se svojí budoucí man-

želkou. Neúnavný horolezec je oslovil a zlákal na společný výstup. Lezl stále na tutéž skalní věž! Nikdo ho nespatřil jinde.

Když přátelé začali jezdit do Prachova pravidelně, často ho potkávali. Stala se z něj zajímavá figurka. Maskot, kterého znal každý horolezec. Postával vždy pod tou svou skálou, kde číhal na neznalého nováčka. Toho vytušil neomylným instinktem. Začátečníka zlákal k lezení a na své, často opakované cestě se vyřádl.

*

*

*

Hotel Paříž v Hradci byla secesní budova ze které stále čísel závan, kdysi honosné, prvorepublikové slávy. Byla zde i herna, kde se scházeli šachisté a především karbaníci. Tady také jako zaujatý šachista trávil svá studentská léta Ragy. Postupně sem zavlekl spolužáky a později i přátele ze skal. Vytvořila se tu společnost lidí stejného smýšlení a specifickým humorem i názorem. Ten se projevil po okupaci sovětskými vojsky s následnou Husákovou normalizací. Tehdy většina z této skupiny postupně emigrovala do zahraničí. Znamenalo to konec společenství. Po letech dopisování byla nahrazena pilným mailováním.

Byl pátek, půl jedenácté večer, když Marek a Ragy dohráli druhou šachovou partii. Kavárenský šach v herně hotelu jim skvěle zaměstnával hlavy, což měli rádi. Objednali si další sodovku. Vrchní číšník Šrajcer sice trochu kroutil starou hlavou, ale měl pochopení pro chudé studenty a žádaný nápoj promptně přinesl.

Ragy s Markem byli přátelé od dětství a vydrželo jim až

do dospělosti. Marek se chystal k maturitě na dvanáctiletce. Potom nastoupí do Karlovy university v Praze.

Už od klukovských let věděl, že se stane přírodovědcem. Nevynechal žádnou příležitost a pilně se připravoval.

Co chvíli klečel na kolenou a s hlavou zabořenou do travního porostu studoval nějakou rostlinku. Měl spoustu dalších zájmů, přeskakoval od jednoho k druhému, ale vše stíhal v pohodě. Každou chvíli se mu v hlavě urodil nějaký nápad. Nedal pokoj dokud jej neuvedl ve skutečnost. Zakořeněnou představu své životní dráhy, však nikdy neopustil. Nyní, před zkouškou dospělosti, udělal s několika přáteli noblesní študácký fůrek. Před budovou dvanáctiletky stojí socha Vítěz od mistra sochařů - Štursy. Je umístěna na desetimetrovém pylonu. Tady musela přijít znalost horolezecké techniky. Jumary ještě nikdo neobjevil. Nahoru se jeden ze studentů dostal poctivým prusíkováním. V rukách Vítěze se kromě vavřínové ratolesti ocitla i tabulka s nápisem $E = mc^2$.

Veliká pocta panu Einsteinovi se ani trochu nelíbila komunistickým pohlavárům a policajtům, kteří rozjeli velké vyšetřování. Nikdo netušil co záhadný nápis může znamenat. Pro jistotu brali recesi jako politický projev, namířený proti komunistům. Jenomže studenti drželi bobříka mlčení. Vyšetřování přišlo zkrátka.

„Největší problém bylo prohodit olůvko na saturně, soše mezi nohama, aby se dalo vytáhnout nahoru lano,“ konstatoval Marek když příhodu vyprávěl. „Dvě hodiny jsme se střídali v házení a potom hodinu prusíkovali!“

*

*

*

„Měli bychom se vypravit do skal, trochu si zalézt,“ pronesl poklidně Marcel po vyhrané partii kavárenského šachu v hotelu Paříž v Hradci. Vůbec mu nevadila blíží se půlnoc. Navrhl něco, co ho napadlo před okamžikem.

„Jasně, zítra brzo ráno jedeme,“ zasmál se Ragy. Ani u něj pokročilý čas nehrál roli. Tváří dával jasně najevo, že myšlenka k němu zapadla jako míč do branky. Nebylo to poprvé ani naposledy, kdy se rozhodli někam vypravit.

Před časem, nezávisle na sobě objevili horolezectví. Začali spolu jezdit do skal. Navštívili Hruboskalsko, Prachovské skály a Ostaš. Až se více otrkají přijde Adršpach a Tatry. Jezdili vlakem, což přinášelo ostatním cestujícím malé podivění. Vozili totiž sebou magnetické šachy a při každé příležitosti a na nejnemožnějších místech sehráli bojovné partie. Nebývalo zvykem, aby trampové, za které byli považováni, byli propadlí takové usedlé činnosti. Takové chování bylo neznámé i horolezcům. Zvláště, když se nadšení šachisté nenechali zlákat k návštěvě hostince a ke konzumaci alkoholu. Něco takového se tu nenosilo a bylo považováno za podivínské.

Oba se velice shodli, měli spoustu společných myšlenek a rádi filozfovali o životě. Trávili všechnen čas svými zájmy. Byli proto podezřelí děvčatům, které nemohly pochopit, že se s nimi nebaví a dokonce je ostentativně ignorují. Ony však, vymetaly jenom tancovačky, což se hochum zdálo idiotské. Ragy na konto takových erosenek prohlásil: Nevím proč se mám mačkat v davu, točit se dokola s cizí zpocenou ženskou, vést s ní zoufalý kecy a poslouchat u toho trapnou muziku.

Marek pokračoval: „Vedle Ostaše je vrch, jmenuje se Hejda. Je tam spousta skal a několik samostatných věží.“

„Slyším to poprvé,“ ozval se Ragy jásavým hlasem.

Neznámá místa ho fascinovaly. Pokaždé měl objevitelský pocit.

Marek se zatvářil posmutněle. „Dozvěděl jsem se, že tam chtějí zřídit chráněnou přírodní oblast. Pravděpodobně u toho zakážou lezení!“

„Takže se tam musíme podívat než nám to zarazí, že?“

„Má to háček, ty věže nejsou dosud vylezené.“

Ragy si vzpomenu, že to není tak dávno, kdy poznal první skálu. Lezl poprvé v životě a účastnil se prvovýstupu! Mám to, ale štěstí! Najednou si uvědomil, že je jenom zapálený zelenáč, který o horolezectví přečetl jen pár knížek, ale zatím neumí nic. Ale kývalo na něj velké dobrodružství. Potlačil opatrné myšlenky.

„Jasně! Zítra jedem dělat prvovýstup!“ zvolal hlasitě, až se šachisté od vedlejšího stolu pohoršeně pozvedli.

„Nikam nespěchej, dáme si ještě poslední partii!“ zmrazil jeho činorodost Marek.

*

*

*

Den před touto událostí Ragy prožil příhodu, která se jej tolik dotkla, že se opravdu velmi těšil, jak se ve skalách rozptýlí. Každý je někdy králem, jindy zase kmánem. Občas se mu podařilo hluboko klesnout a toto byl jeden z těch propadů, který se zdařil velmi úspěšně. Začal nenápadně. Větou kterou Ragyho máma uzavřela své nejméně hodinové kázání: „Tak zítra nastupuješ. Chovej se slušně, každého pozdrav, poslouvej co ti kdo říká a přijdi tam včas!“

Ve veterinární nemocnici, kde pracovala, mu zajistila praxi. Proto ta velká starost. Ve tváři se jí objevila obava, zda si její potomek povede dobře.

„Neměj obavy, všechno tam dobře znám a nemá mne co překvapit.“ odušil Ragy přezíravě. Nadneseně zopakoval

větu, která se v kázání často objevila:“ **Hlavně mi tam neudělej ostudu!**“

“To víš, že neudělám,” pokračoval přesvědčivě. Matky mívají zbytečné obavy, pomyslel si a nasadil bohorovný obličej.

Praxi všichni studenti vítali. Znamenalo to přerušeni výuky a nástup do veterinárních zařízení či klinik. Odpadly před nášky, úkoly i nekonečné vysedávání ve školních lavicích. Nyní to bylo obzvláště milé. Blížící se léto se snaživě hlásilo sluníčkem a minisukněmi spolužaček. Slunečný čer vnový den začal hrát od prvních jitrních hodin. Odsloužím si na veterinární nemocnici pohodový týden, říkal si Ragy, když ráno ve tři čtvrtě na šest nasedal do trolejbusu. Jediné co mu vadilo byla ospalost. Většinou vstával až o půl osmé. Stihl si koupit a sníst rohlík za jízdy městskou dopravou a na poslední zvonění se dostavit do učebny.

Vstup do nemocnice chránila veliká, dřevěná vrata. Měla v sobě malé dveře, vedle kterých, bylo na zdi tlačítko zvonku. Znal místní poměry a věděl, že nemocniční dvůr je rozlehlý a zvonek není slyšet. Stiskl tlačítko několikrát v dlouhých intervalech. Dlouho ase nic nedělo, pak se znenadání malá dvířka otevřela. Objevil se doktor Tomek. Ramenatý chlap s obličejem a čelistí kanadského hokejisty. Také výborný chirurg, skvělý společník i charakterní člověk. Zatím byl oblečen jen v civilu. Prohlížel si Ragyho a krčil čelo a nos, jakoby viděl něco velmi ošklivého. Bylo jasné, že zapomenul, že se s ním v minulosti setkal.

„Já jdu na praxi,“ hlásil se Ragy snaživě.

“Co tady vyzváníš jako v soudný den!“ zavrčela vysunutá brada.

Praktikantův úsměv zmizel a okamžitě se cítil hodně

maličký. Cosi zblekotal, jak koktavý, když si chce koupit jízdenu do Aše.

Doktor Tomek opět rozhoupal buldočí čelist. „Ty hochu, vidíš támhle to hovno!“ Ukázal doprostřed dvora, kde pochmurně kouřila čerstvá koňská hromádka.

„Jo, ano jo...“ přikývl roztřesený hoch.

Doktor mu zamával tlustým prstem před obličejem. „Tak to tam nebude!“

Otočil se zády a více o něj ztratil zájem. Ragy vešel do stáje a hledal lopatu, rozhodnut hbitým splněním úkolu, získat uznání. Odchytil ho tady veterinární technik Žoček. Byl to rozložitý tmavý muž, pohublé tváře a zasmužilých očí. Byl znám jako filosof, který sarkasticky glosoval denní si- tuace v nemocnici. Jeho trefné poznámky, pokaždé sedly.

„To hovno!“ řekl ironickým tónem a očima zahýbal směrem kam odešel doktor Tomek. Pak hocha zavedl do rohu stáje, kde stál staříčkový, černý a prošedivělý kůň.

„Měl zauzlení střev a musí se každé dvě hodiny provádět,“ řekl smutně. “Ten výtvor ve dvoře je od něj.“

Do ruky mu vrazil lopatu a přidal varování: „Opovaž se kouřit na šatně, nasmrádnou mi šaty!“

Ragy snaživě odběhl k hromádce a přenesl ji na hnojiště. Potom zametl chodbu. Stájník mu mezitím připravil koně a on se s ním vydal na dvůr. Vodil jej v kruzích kolem celého nádvoří. Starý kůň kráčel velmi rozvážně a pomalu. Kopyta, ze zdravotních důvodů bez podkov, se měkce ozývala areálem.

Nebývale brzké vstávání se projevilo a Ragy za chůze, lehce počal podřimovat. Áaaau, probudila jej velká bolest. Kůň mu přišlápl chodidlo! Chtěl je vytrhnout, ale zkuste si to, když to zvíře váží téměř tunu. Klap, klap a klap, pohnu-

ly se zbývající tři kopyta. Starý kůň si dával na čas. Než se studentíkovi noha uvolnila, protrpěl si pořádnou bolest. Naštěstí se to obešlo bez většího zranění, jen měl druhý den modrý malíček.

Nehoda měla i pozitivní přínos. Jeho ospalost utrpěla takový obrat, že se po zbytek dne neodvážila přihlásit.

Na dvoře se objevil doktor Tomek, tentokrát už v obrovitém bílém plášti. Prohlédl si koně a prohlásil, že se lepší. Na to zvíře hleděl laskavěji, než když se obrátil na Ragyho.

„Ty hochu, ve druhé stáji, vzadu v kotci je prasnice, přivedeš ji na Zelený sál!“

Zní to honosně, ale byla to jen místnost určená k zákrokům, jejíž zdi byly natřeny zelenou omyvatelnou barvou.

Chirurgův ukazováček mu zašermoval před očima: „IHNED!“

Klopýtavě vyběhl do stáje označené římskou dvojkou. Když tam dorazil vyšel proti němu Žoček.

„Tumáš,“ do ruky mu vtiskl gumovou rákosku, která sloužila k pobízení zvířete a spěšně vyrazil na Zelený sál, připravit vše k zákroku.

Stáj měla po jedné straně chodbu, na druhé straně stálo dvanáct krav. Dle stupně léčení se tvářily zasmušile a netečně. Nehlučně přežvykovaly. Jsou však zvědavé, proto na Ragyho otočily hlavy. Prošel kolem nich dozadu a spatřil kotec. Ležela tam obrovitá prasnice. Prakticky zcela vyplňovala celý prostor. Otevřel dvířka a váhavě vstoupil dovnitř. Zvíře mělo otevřené oči, ale neprojevalo o něj zájem.

Ta očividná laxnost jej překvapila. Udiveně řekl: „Vstávat.“ Nestalo se nic!

Zvolal jak na lesy: „Vstávat!“ Zvíře se nepohnulo.

Dokonce zavřelo oči.

Zařval: „Vstááávat!

Prasnice, zachrochtala a zdvihla hlavu. To bylo velmi nadějně. Bohužel jen na vteřinu, hlava jí poklesla zpět. Ragy dobře věděl, ze školních pouček, že u zvířat se nesmí užívat násilí. Proto prasnici jen lehce, gumovou rákoskou šťouchl do boku. Od této chvíle vzaly události podivně rychlý průběh. Prasnice vyjekla, jediným švihem těla vyskočila na nohy a vyrazila ven z kotce. Skoro jej povalila. Uskočil na poslední chvíli. Bylo to však pomalé. Neobratně se jí připltl do cesty. Zvíře dospělo k závěru, že jí ten dotírající člověk hodlá ublížit. Rychle skočilo na druhou stranu a vběhlo pod krávy. Do této chvíle poklidně přežvokující dojnice najednou ožily. Prasnice utíkala podél žlabu, pod jejich hlavami. Jedna každá se pokusila prasnici buď trknout nebo nakopnout. Rychle běžela melou kopajících nohou, řičela strachem, ale nenapadlo ji uhnout do chodby. Tam sprintoval Ragy. S hrůzou sledoval, jak po některých kopancích, cosi létá vzduchem. Byly to jen nečistoty, ale on byl přesvědčen, že to jsou zuby. Bože, oni ji zabijou nebo zmrzačí a já za to budu zodpovědný, šlo mu hlavou. Za poslední krávou již byla zeď a prasnice musela do chodby. Bohužel, právě tam přiběhl také. Vyjekla vyděšeně a skočila stranou. Tady stál kovový stolek. Je bíle natřený, má dvě nohy a místo dvou zbývajících má gumová kolečka. Na něj se dávají nástroje, když se jede léčit k jednotlivému zvířeti. Prasnice vrazila dovnitř stolku hlavu a přední nohy. Zadníma nohama se odrážela a vzdalovala se pryč. Stále rychleji a rychleji mlátila nohama do betonu, až se kolečka prosmekávaly. Každý odraz podivnou ekvipáž raketově zrychlil. Běžela chodbou dopředu k Zelenému sálu a nešťastný Ragy hnal za ní.

Bohužel na konci je chodba zalomena do pravého úhlu. Viděl jak se prasnice v té strašné rychlosti, snaží nadbíhat a zabránit havárii. Jen vteřinu doufal, že se jí to podaří.

Bum! Skoro třista kilo narazilo do zdi. Prasnice se svalila na bok. Asi metrový kus omítky se vylomil a rozdrobil se na ni. Stolek se celý ohnul a znemožnil jí pohyb. Zvíře ječelo jak divé. Dveře Zeleného sálu se otevřely. Doktor Tomek a Žoček zírali. Ragy celý zkroušený, zíral na ně. Řev pokračoval. Během pár chvil se seběhlo na místo téměř celé osazenstvo nemocnice. Všichni tam stáli nad pištěcí prasnici. Nikdo nevěděl co dělat.

„Kovář! Zavolejte kováře!“ Jediný Žoček si věděl rady a dokázal překřičet ten řev.

V areálu byla kovárna, kde se zhotovovaly zdravotní podkopy. Nomen omen, ten kovář se jmenoval Kovář. Naštěstí i on přes velkou vzdálenost dílny slyšel to šílené kvičení

a přišel se podívat.

Každý se musel zapojit, když museli prase i se stolkem odtáhnout na sál. Co teď? Autogen nešlo použít, kovář si přinesl pilku. Celou půlhodinu odřezával zkroucené nohy stolku. Zvíře se už uklidnilo, nepohodu zvládalo stoicky a v poklidu. Pouze občas vyčítavě zakvičelo. Ragy se marně snažil být neviditelný. Každý si však musel nešiku prohlédnout a zeptat se, jak se taková událost mohla seběhnout. Celou dobu se obával, že se dostaví jeho matka. Bohužel se mu tušení vyplnilo.

Zaslechl, jak jí Žoček šeptá: „To jsem zvědav, co tady ten pitomec ještě provede!“

Nevypadala potěšeně, ani se nepochlubila, že ten pitomec je její syn.

Konečně byla prasnice osvobozena a odvedena na sál.

Všechno se pomalu uklidnilo. Personál se rozcházel ke svým pracovištím. Ragy se nenápadně a po špičkách snažil zmizet z dohledu. Odplížil se zpátky do stáje. Báł se vystrčit nos a skrýval se až do doby, kdy skončila pracovní doba a všichni odešli.

Měl starost jak se daří prasnici a zašel jí stanovit trias. Seděla na zadku, ale jak ho uviděla, vyskočila. Dobře si pamatovala svého trapiče.

Změřil jí teplotu a poslouchal dýchání a tep. Vše v pořádku. Zaznamenal údaje do karty. Zákrok lékařů pomohl. Prasnice vypadala vyléčeně. Zdálo se, že se těší plnému zdraví. Hlasitě zachrochtala. Znělo to současně varovně i vyčítavě. Ragy se raději klidil pryč.

Jeho služba trvala první den až do půlnoci. Když se čas přiblížil udělal si na závěr přestávku a uchýlil se do šatny. Smrděly tu zapařené holinky a stájí načichlé montérky. Nápis na zdi ho varoval: Zákaz kouření!

Uvařil si kávu. Seděl unavený a usrkával. Marně se snažil vypudit z hlavy pochmurné myšlenky. Styděl se sám před sebou. Jeho počínání při nahánění prasete bylo více než nešikovné. Pak otevřel okno a pamětliv Žočkovo poučení o nasmrádlých šatech, vyklonil se ven a zapálil si cigaretu. Samozřejmě, od cigaret načichnou šaty, ale oděr stáje a holinek zřejmě nevadí, pomyslel si.

Budova probíhala zároveň s ulicí a on kouřil s hlavou vykloněnou na chodník. Tato část města souvisela s parkem, nebyly tu obchody ani restaurace a jen občas tu někdo prošel. Nesvítilo zde ani veřejné osvětlení. Ven pronikalo jen trochu světla ze žárovky za jeho zády. Pokuřoval a přemýšlel jak zítra vysvětlí doktoru Tomkovi co se vlastně stalo. Najednou se cosi mihlo před ním.

Prásk! Jakýsi stín prolétl vpřed a vytřásl mu pořádnou

řacku. Byl z událostí prvního dne praxe tak nažhavený, že okamžitě vyskočil do ulice. Někdo bude litovat, že si se mnou začal, řekl si.

Temná ulice byla tichá, nikde se nepohnul ani lísteček. Prošel chodník před arcálem. Zastavil se a dlouhou dobu naslouchal. Nikdo, nikde. Naprostá záhada! Vrátil se zpátky. Jediný kdo k tomu políčku měl opravdový důvod bylo to prase. Celá tvář ho pálila, pomstilo se vskutku důkladně. Potrestalo nešikovného praktikanta.

Nepříjemnostem ještě nebyl konec, čekal ho domov. Musel nastoupit před matku k raportu. Medaili mu neudělila. Pouze pronesla další kázání. Nevyznělo vlídně.

Druhý den, když opět nastoupil do práce, přišel za ním Žoček. „Ty hochu!“

Všem praktikantům tady říkali **ty hochu**. Musím se otázat jak tu oslovují spolužačky, řekne si Ragy. Ty dívko nebo ty holko? Žoček se posměšně uklonil: „Já ti děkuju. Pracuji tady už dvacet let, ty první den, ale já tady takovou srandu už nikdy nezažiju!“

Neměl pravdu. Týden po Ragym nastoupil na praxi jiný umělec. Vyvázal k zákroku nohu krávy tak šikovně, že zlomila Dr Tomkovi čelist.

*

*

*

Bylo by chybou neuvést příhodu, kterou praktická cvičení vyvrcholila. Do třetice všeho dobrého si ji užil i technik Žoček. Dva tragikomické zážitky ho přinutily k úsměvu, ale potřetí se zachechtal nahlas. Maturitám na veterině před- cházela tatáž zkouška praktická. Studenti museli projevít znalosti při odběru krve, moči a sputa, dát subkutání

a intramuskulární injekci, sterilně odebrat vzorky, nebo provést drobný chirurgický zákrok. Čírou náhodou právě

přijel do města cirkus. Některá zvířata byly po dlouhé cestě ve špatném stavu. Léčila se ve veterinární nemocnici.

Vedení školy usoudilo, že praktické zkoušky z dospělosti, proběhnou na exotických zvířatech. Žoček u toho asistoval. Lehce se usmíval při nešikovnosti žáků a kochal se jejich nervozitou. Držel u hlavy velbloudici, když se na řadě ocitl žák Kapr. Ten dostal otázku jejíž součástí bylo stanovit trias /Teplota, tep, dech/. On byl nervák od přírody. Zkoušky prožíval ve velkém stresu, dávno před tím, než se k nim přistoupilo. Začal se třást po celém těle. Drkotal zubama. Ruka ve které držel velký teploměr, vibrovala snad deset centimetrů na každou stranu.

Skupinu studentů tvořilo deset lidí. Tři zkoušející a osm žáků stálo po boku zvířete. Zbývající dva stratégové a zaručeně študáci, kteří to nežrali a nešplhali, byli pohodlně v chodbičce. Pochopitelně to byl Vlna a Ragy. Zastávali mírně cynický přístup a ostentativně dávali najevo přezíravý nahléd. Peče, maturita nás nepoloží! Místo učení jezdili o svaťáku na trampink nebo do skal.

Trochu se pohechtávali, když pozorovali upoceného, strašlivě se třesoucího Kapra. Stál za zadkem zvířete. Vystresovaně hleděl na teploměr. Bylo vidět, že neví co s ním má dělat.

“Vsadím se, že ten vůl strčí teploměr do vaginy, místo do prdele,” zašeptal Vlna. Student k označení cílového místa použil samozřejmě výraz, mezi lidem oblíbenější. Chlácho- linka, jak se dozvíme později, to určitě nebyla.

“Klidně dám bůra, takhle blbej snad nemůže být,” opáčil Ragy.

Kapr přešlapoval na místě a stále se rozhodoval co udělat. Někdo mu stočil ocas zvířete stranou. Rázem pochopil, kde se má to měření odehrávat. Bohužel neomylně zamířil

do otvoru na nějž vsázel Vlna. Ragy se zachmuřil, když pochopil, že přijde o svou gáži.

Potom třesoucí se ruka vrazila teploměr dovnitř. Na sucho! Kapr nevěděl nic o zdravotním gelu. To muselo ucítit i tak velké zvíře.

Zdálo se, že se nebude nic dít. Velbloudice sebou neškubla ani neposkočila. Nikdo nemohl vědět co bude následovat. Pomalu zvedla zadní nohu až k hlavě. Náhle ji stočila do strany a pohybem vzad, začala hlouček lidí kosit. Šplhouni v nových bílých pláštích padali na špinavý beton stáje. Uniklo jen pár jedinců a Žoček, který vpředu držel hlavu zvířete. Chechtal se jak potměšilý ďábel. Ostatní se váleli v podestýlce. Jejich bílé oblečení změnilo barvu na vojenskou zeleň. Profesor, doktor, ing Pech měl pech a upustil notes s hodnocením do hnoje. Velbloudice, která zjevně rozpoznala kdo těm otravným lidem velí se k němu otočila a jak to tihle mimochodníci často dělají, plivala po něm rozžvýkanou trávu. Takový flusanec se na bílém plášti obzvláště vyjímá.

Vlna si prohlížel obraz zkázy a zmatku s pocitem zadostiučinění. Přikývl si s nadšeným Ragym.

“Mám u tebe bůra,” řekl potěšeně.

*

*

*

Ředitel školy byl velký komunista. Nutil všechny žáky obdivovat, údajně úspěchy socializmu. Jeho koníčkem byl prvomájový průvod, kterého se každý musel povinně účastnit. Nelitoval přijít do školy brzo ráno a kontrolovat docházku. Většina studentů se snažila z této nepříjemné záležitosti vyvléknout. Bohužel ani trochu nepomáhaly různé úhybné manévry, jako písemné potvrzení, že dotyčný

půjde do průvodu s hasiči /tehdy požárníky!// v místě bydlíště, zdravotní důvody či jiné, velmi dobře vymyšlené výmluvy. Ragyho v loňském roce donutil nést vlajku. Od té doby se pokořený student staral, aby na sebe neupozornil v ten slavný den. Těžko by unesl opakovaní. Zvláště poté, co zahodil vlajku do křoví a před koncem se z průvodu vytratil. Potom trnul, že bude popotahován a potrestán. Ředitel si však naštěstí nevzpomenul, komu prapor nařídil nést. Nebyl pochopitelně nikdy nalezen. Možná poprvé v historii se dnes vyrazilo bez zástavy. Celá škola s ředitelem, profesorským sborem a namíchnutými studenty se musela zařadit mezi “nadšené” pracující a jásat. Kapr byl sportovec. Trénoval skok do dálky. Svědomitostí a pílí se vypracoval na schopného palouska. Stal se dokonce držitelem juniorského rekordu pro Česko- slovensko. Zdál se být pomalejším a nevybušným. Ve spojení s nervozitou ho to brzdilo k větším úspěchům. Procházel studiem s potížemi, které vyrovnával zařatou pílí. Byl pověstný, že sebou všude nosil sportovní pytel. Tehdy byl velkou módou a poznávacím znamením pro lidi, kteří byli či předstírali, že jsou sportovci. Ve svém zavazadle nosil jeden velký sešit na všechny předměty, ručník, tričko a skokanské tretry. Musel toto vybavení mít, protože rovnou ze školy chodil na trénink.

Kapr se vydal do prvomájového plesání se svým sportovním pytlem. Byl jediný kdo sebou něco nesl. Stal se terčem vtípků: „To budeš tady trénovat?“

Jen se usmíval a dál se vláčel se svým břemenem. Někdo využil malého otvoru na jeho víku a vhodil mu tam kámen. Ragyho to zaujalo. Jak to, že si toho Kapr nevšiml? To se musí prozkoumat. Vedle hlavní třídy, kudy procházel průvod byl i chodník. Právě probíhala jeho oprava.

Souběžně se táhly hromady kamených kostek. Ragy se pokaždé vytratil z průvodu a nacpal si jimi kapsy. Pilně zvyšoval Kaprův náklad. Nebylo to ze zlomyslnosti. Byl zvědavý na jakou váhu se dostane, aniž by hoch poznal, co sebou vleče. Nadupaný Kapr nevnímal nic zvláštního a poklidně pochodoval dál. Přísun dlažebních kostek musel být zvýšen. Experimentátor kmital ze skupiny studentů ven a zase zpátky. Za zády čumilů, kteří sledovali průvod se pilně zásoboval. Potom kameny opatrně přihazoval po jednom do sportovního vaku. Právě dokončil šestý okruh, když ho někdo chytil za límec.

„Půjdete s námi,“ řekl neznámý člověk. Druhý muž ho popadl za ruku. Nenápadně ho odvěkli do průjezdu. Tam mu ukázali odznak Státní tajné bezpečnosti.

„Konečně jsme vás dopadli!“ řekl první muž.

„Běžíme za vámi už od křižovatky,“ přidal se druhý.

Ragy mlčel. Říkal si, tak ono je pravdou, že když se sejdou tři lidé, nejméně jeden z nich je určitě estébák. Vševidoucí špiclovské oko stále bdí. Přemýšlel co provedl, že na něj vystarovali. Na nic nemohl přijít.

„Vy chcete házet kameny na představitele,“ vznesli obvinění tajní muži.

„Ale kdepak!“ kroutil se delikvent. Samým vzrušením koktal.

„Tak na co je sbíráte?“ ozvalo se zhurta.

„Dávám je jednomu klukovi do tašky.“

„Vy si dokonce děláte zásoby? Řekněte nám ihned jméno vašeho společníka!“

„Kapr,“ šeptnul obiněný. „Ale on neví, že je nese, já mu je tam dávám tajně. On na to ještě nepřišel.“

Výslech pokračoval: „Proč to děláte?“

„Je to takový študácký fůrek, mne zajímá, kolik toho un-

se, než na to přijde,“ kroutil se hoch. Vypadal vyděšeně a začal se potit. Měl už zkušenosti se socialistickou státní mocí a dobře věděl za jaké maličkosti může jít sedět. Žertíky se lehce mohly překroutit v politická provinění. Právě prožíval malou ukázkou.

„Můžete si prohlédnout jeho tašku,“ mumlal. Jestli to ti chlápkové udělají, tak dostanu od svalnatého sportovce, jednu do zubů, pomyslel si.

Muži si prohlédli vystrašeného výzkumníka. Pak se na sebe podívali.

„Já bych mu věřil,“ řekl estébák.

„Tak běžte,“ přidal se druhý.

Ragy využil situace a už do průvodu nevrátil. Dodnes lituje, že svůj experiment nedokončil. Odhaduje, že silák Kapr nesl nejméně pět kilo kamenů!

*

*

*

Sobotní ráno slibovalo ustálené letní počasí. Oprýskaný a špinavý motoráček se valil od Náchoda. Jeho kdysi červená barva se pod špínou dala jen tušit. Co chvíli zastavil na nějakém omšelém nádražíčku. V poloprázdném zadním vagonu, seděli dva šachisté. Sklonění nad figurkami, nevnímali okolí. Batohy v síti nad nimi, dávaly tušit, že jejich majitelé směřují do přírody. Marek a Ragy, mírně nedospalí, cestovali ke skalám. Výhled přes umolusaná okna postrádá poetiku. Čas se vleče, ale šach dává zapomenout. Konečně přichází skromňoučká zastávka Žďár, pod stolovou horou Ostaš. Čtyřkilometrový pochod po lni cestou a lesem se zdá být nekonečný. Netrpělivý Ragy popohání Marka. Ten se co chvíli zastavuje, leze po čtyřech loukou a zaníceně čučí na rostlinky. Nevnímá okolí. Ignoruje rušivé podněty svého přítele. Zvedá se jen neochotně.

Po pár krocích se zarazí opět. Utrhne nenápadnou kytičku. Prohlíží ji a očichává jako fenka svá ztracená štěňátka. Výraz tváře dává tušit, že učinil zásadní objev.

„Tahle květinka má mít povzbuzující účinek na sexuální funkce,“ říká potěšeně.

„Tady ve skalách nenajdeš jedinou ženskou, jseš si jistej, že to budeme potřebovat?!“ směje se Ragy. „Navíc jsem tak nadřzenej, že mi stačí, abych si jen přičuchl a špatně to dopadne!“

V té době bývala Ostaš téměř liduprázdná. Dívky milují prosluněné pláže. Určitě ne sychravé skály a tmavý les pod nimi. Jen občas, několik lidí zavítalo do Horního labyrintu, kde dosud fungovala vyhlídková trasa, zřízená Klubem Českých turistů za první republiky.

„To samozřejmě není pro nás, ale pro hostinského,“ oduší přezíravě Marek.

Pan Polla se staral o hospůdku, která zabírala část jeho statku. Nevelká usedlost z masivních dřevěných trámů, byla pomníkem lidové architektury. Sedlová střecha a pod ní zdobný štít s malými okénky. Uvnitř se rozpínaly obrovité trámy nad šenkovnou. Představovaly cvičný horolezecký terén. Komu se podařilo, bez pomoci, vylézt nahoru a prolézt na druhou stranu, byl v hostinci pasován na mistra.

Otevřený altán před domem, sloužil generacím jako nouzová noceležna. Když byla velká zima, nabídl majitel svou rozlehlou půdu. Panovala zde neformální atmosféra vlivného domova. Příchozí míval pocit, že přišel navštívit svého příbuzného. Pan Polla znal většinu horolezců jménem. Věděl, že se jeho host vyzná v rostlinách. Když hoši minule odcházeli, přitočil se nenápadně k nim. Budoucího přírodovědce šeptem žádal o radu.

„Dnes bude mít hostinský ze svých hostů opravdovou radost,“ prohodil Marek.

Pohlédl na Ragyho a oba se rozesmáli.

*

*

*

„Než zajdeme na Hejdu, můžeme se rozlézt v Dolním Labyrintu,“ navrhl Marek.

„Jdeme na Barrandov, je to zajímavé lezení. Ihned budeme pokračovat,“ potvrdil Ragy.

„Já myslel spíše na Kočičí věž,“ ohradil se Marek.

Čekalo je pětkové lezení. Úplně snadná záležitost to však nebyla.

Sestoupili z okraje masivu k rozložitě věži. Stála kousek pod okrajovým masivem. Vedle turistické vyhlídkové cesty. Začali se navazovat. Tehdy bývalo vše jednoduché. Hoši vlastnili jedno lano, tři tlusté smyčky ze starého konopáku a tři železné hasičské karabiny.

S vlastnictvím lana to není příliš jasné. Ragy si ho půjčoval v Domě Pionýrů v Hradci. Leželo tam ve skladu a nikdo ho nepotřeboval. Pokaždé je poctivě vrátil. Jednou zapomenul, pak neměl čas nebo byl líný. Měl obavy, že vznikne problém. Žádná upomínka však nepřišla, nic se nedělo. Nikomu lano nechybělo a tak mu zůstalo.

Jako lezeckou obuv používali kecky. Sofistikovanější pomůcky se tehdy nekonaly.

„Mohu si vás vyfotit, prrrosím?“ ozval se hlas muže, který se znenadání objevil na okrajové skále. Byl to pomeňší člověk, lehce přítloustlý s dobromyslným výrazem. Kulatá hlava s vlídnou tváří byla ozdobena výraznými brýlemi. Mluvil nesmírně pomalu. Jeho hlas zněl šišlavě a patlavě. Vyniklo v něm rachotivé RRRR. Místo mohu bylo slyšet

hohu a místo vyfotit, fyfotit.

„Pollu vám foľku,“ přidal, když uviděl, že se chlapei nemají k odpovědi. Přistoupil až k okraji a ukázal celou postavu. Stál za pohled! Přes hrud' se mu křížovalo množství řemenů. Bylo na nich zavěšeno několik fotoaparátů, nejméně dva expozimetry a několik kožených sumek.

Za zády mu trčel stativ a na něm známá silueta Flexarety. Nevypadal na zapáleného fanouška spíše na ostříleného profíka. Oči mu svítily za brýlemi stejně jak blýskavé objektivy přístrojů.

„Teť se sastať,“ přikázal Markovi, který se mezitím začal drápat vzhůru. „Musíš tam vydrřřzet,“ pokračoval, když poznal, že chce postoupit výše do lehčího terénu.

„Ty si řtoupni blíže ke skále!“ houkl na Ragyho. Střídavě lezce zastavoval a posléze popoháněl. Komandoval je bez rozpaku. Zdál se být expert jak na foťta, tak na lezení. „Jsem z toho brouka Pytlíka celý popletený,“ postěžoval si Marek, když seděli u vrcholové knížky.

Ragy šeptem napodobil ráčkování fotografa: „Dobrrrý! Brrrouk Pytlík, to sedí! Já kvůli němu málem schrrrastil!“

„Teť si vás řezmu z podhledu ať pojedete dolů,“ ozval se hlas zvláštního nadšence. „Počkejte na mne, já slezu dolu k řám!“ pronesl příkaz zvýšeným hlasem.

Začal sestupovat příkrou trhlinou. Strmý svah lehee pocukrovaný pískem nevypadal příliš bezpečně. Všechno co zde bylo se sypalo dolů.

„Dej si bacha, jede to!“ varoval Ragy.

„Raději to obejdi okolo,“ přidal Marek.

„Já se řysnám!“ velmi lenivě pronesl hoch. Zvedl povýšeně bradu.

V tu chvíli mu ujely nohy. Fotoaparáty a expozimetry chrastily po skále, řemeny povolily a stativ poskakoval za

nimi. Muž jel po skále jako závodní saně v ledovém korytu. Nadskakoval na nerovnostech a neartikulovaně pokřikoval. Na chvíli zmizel, když projížděl křovím. Trrt, trrt, chrastily lámané větévky. Vynořil se pod Barrandovem. Zde se naštěstí zastavil. Zůstal sedět. Z křovisek mu vykukovala pouze hlava. Kulatá dobromyslná tvář vypadala překvapeně. Oči mžouraly bezbraně. Ruce šátraly a hledaly ztracené brýle. Konečně cosi nahnátly. Hledaný předmět to však není. Jen jeden z utržených přístrojů. Hoch jej přiložil těsně k očím. Prohlédl si ho ze vzdálenosti deseti centimetrů. Začal potichu šišlavě bědovat. Nalézal jednotlivé přístroje a hořekoval nad jejich stavem. Prohmatával si končetiny a rozmasíroval si naražená záda. Žádnou újmu však neutrpěl.

„To jsem se rrozjel,“ poznamenal s překvapeným výrazem tváře.

„Náš brouk Pytlík je úplně slepej!“ šeptl Marek když uviděl, že muž je zachován vcelku. Pokynul Ragymu a oba rychle slanili dolů. Museli nešťastníkovi nejdříve nalézt brýle. Nasadil je a okamžitě se objevil člověk s úsměvem. Žádný brouk Pytlík, ani poraženec. Vykulil velké oči za tlustými skly.

„To jsem pěkně letěl! Škoda, to by byl krrráásnej záběr!“ /Asi za měsíc přišel Ragymu dopis. Obsahoval fotografii výstupu na věž Barrandov. Také pár řádek textu. Stálo tam: „Fotoaparáty přežily!!!“

*

*

*

„Pamatuješ na toho fotografa, jak vymetl ten žlab?“ řekl Ragy.

„Samozřejmě,“ odvětil bez zájmu Marek.

„Poslal mi fotku!“

„To bych do toho brrrouka Pytlíka nikdy neřekl.“

„Napsal, že je prej bejvalej horolezec!“

„Tak to už bych nikdy neřekl!“ zasmál se Marek

Přátelé seděli pod Třemi kartami v borůvčí. Před chvílí stáli nahoře po výstupu starou normální cestou. Hleděli na dva hochy, kteří začínali lézt na věž Sokolí hnízdo.

„Kudy ten kluk leze na to nástupové plató?“ divil se Ragy.

„Nikdy jsem neviděl, že by se to dalo jít přes to břicho,“ přemýšlel Marek. „Možná dělají novou cestu.“

Prvolezec, mezitím vystoupal asi šest metrů vysoko. Krátce se zastavil. Četl skálu před sebou. Jeho tvář se rozsvítila, když metr výše uviděl hodiny. Docela velké a masivní. Udělal krok a chytil se jich.

Lup! Ozval se měkký zvuk. Krásné hodiny byly totálně shnilé. Lezec okamžitě svištěl dolů. Jeho tělo nezměnilo polohu. Padal vstojе. Nohy ho při nárazu na zem neudržely. Dopadl na zadek s notným žuchnutím. Zůstal se- dět. Ze vzrostlého borůvčí vyčuhovala jen jeho hlava. Ruku která dosud držela dřik hodin, držel před sebou a udiveně na ni hleděl. Přemýšlel: Jak se na Ostaši, kde je všechno pevné a bezpečné, mohlo objevit něco tak zpuch- řelého? Neřekl ani slovo. Každý kdo ho viděl se zachvěl. Ten nešťastník má nejméně přeraženou páteř!

„Bože, co se ti stalo?“ vykřikl jeho spolulezec.

Všichni nastražili uši, aby slyšeli odpověď. Hoch převedl udivený výraz do normálu.

“Je to v pohodě!“ odpověděl zvesela.

Vypadal cizokrajně. Potřásal černou hlavou a ukazoval bílé zuby ve snědých tvářích. Neveselé myšlenky přihlížejících se okamžitě rozptýlily. Skupinka se bujaře rozelech-

tala.

Hoši se pak seznámili a dozvěděli se, že pomýlený letec se jmenuje Bogdan. Občas se s ním setkávali a vylezli pár cest.

Bogan, jak se mu říkalo, byl původem Bulhar. Jeho rodiče kdysi emigrovali do Československa z politických důvodů. Pokaždé vyprávěl jak se těší, až se konečně podívá do země ve které se narodil.

Našetřil peníze. Odpočítával dny do odjezdu. Každý byl zvědavý co bude vyprávět až se vrátí. Přestal se však ve skalách objevovat. Lezci, kteří na Ostaš přijížděli nepravdělně, na něj začali pomalu zapomínat. Připomenuli si ho jen, když procházeli pod Sokolím hnízdem. Ve stěně, spousta měsíců, svítily dvě světlé tečky po vytržených hodinách.

Pouze náhodně, někdo po pár letech vzpomenu, co asi dělá bývalý parták.

„Motejle, co je s Boganem, že ho nikde není vidět?“ otázali se místního znalce.

Ten nasadil zachmuřenou tvář a posmutnělý tón řeči. „Celej nadšenej přijel do Bulharska. Hned na hranicích ho zatkli jako vojenského zběha!“

„Sakra, oni ho zavřeli,“ vydechli všichni.

Motejl se sarkasticky zachechtal. „Ale kdepak, musí si jen na tři roky odkroutit vojenskou službu! Ještě tam slouží!“

*

*

*

Miniaturní skalní městečko nad Dědovem není vidět. Skály jsou nevysoké a obklopené lesem. Je tam hodně věží, ale tak blízko u sebe, že se dá celé přeskákat z jedné

na druhou. Projít spodem se dá jen za cenu plazení a prolézání úzkými průrvami v temných koutech. Na okraji skal je několik samostatných věží. Marek sem zavedl Ragyho. Kupodivu zapomenul tentokrát na rostliny a vykládal o úžasné skalní věži, kterou zde objevil. Pokoušel se ji před časem vylézt. Pokus se však nezdařil.

Do poloviny výstupu umístil fichtli, ale ani ta nepomohla. Krátká a široká spára nedovolila postoupit dále. Vycházela z malého vhloubení. Nad ní by stačil malý chyt na postavení, ale byla tu jen stěnka hladká jako dětská prdelka.

Když konečně dorazili k věži byl Ragy trochu zklamán. Představoval si ji vyšší, štíhlejší a mohutnější. Je to však jejich věž. Je tudíž nejhezčí. Prvovýstup na krátké náhorní hraně se musí podařit!

Marek se hned navázal a v několika okamžicích se ocitl u fichtle, umístěné při první návštěvě. Tehdy byla skoba na starších cestách v této oblasti běžná, a proto ji hoši při předechozím neúspěšném pokusu použili.

Laboroval a laboroval, ale postoupit výše se nezdařilo. Ragy ho po chvíli vystřídal, ale nebyl o nic úspěšnější. Pokaždé se podařilo dolézt jen na začátek spárokomínu. Hoši se zarputile střídali. Úspěšní však nebyli. Asi na desátou výměnu a po dvou hodinách marných snah se Ragymu podařilo postoupit dále. Byla to tak trochu náhoda. Nezkušený lezec udělal začátečnickou chybu. Vyškrabal se do vhloubení, leč nestoupl si na nohy. Klečel tam a nevěděl jak dále. Postavit se nemohl. Začal se trochu bát. Přemýšlel zda ho v případě pádu fichtle udrží. Měl pocit, že by neunesla ani jeho batoh. Po nějaké chvíli potlačil paniku. Rozhodl se k naprosto netradičnímu kroku. Zdařil se a on krkolomným způsobem vstoupil na vrchol.

Byla řada na Markovi, aby se tam dostal také. Bez problémů vystoupal na začátek vhloubení. Měl už to naevičené. Zastavil se, hledal nějaký chyt a dlouze přemýšlel.

„Čeho jsi se tady držel?“ otázal se. „Vždyť tu nic není!“ Nadšeného prvolezce dotaz uvedl do rozpaků. Nechtěl prozradit jakým způsobem se dostal na vrchol. Měl radost, že se mu podařil první prvovýstup v životě, ale věděl, že když odhalí jakým způsobem, bude se mu každý smát.

„Tak... normálně,“ prohodil tichounce.

„Nežvaň a řekni čeho!“ zasyčel Marek.

„Já, já...napral jsem do spáry hlavu, trochu jí otočil a ona tam držela jak přikovaná,“ nešťastně prozradil Ragy a promnul si zhmožděné ucho.

Pomyslel si, že je sice králem, ale králem komiků. Tolik let po Burianovi! Před pár dny mi to vytmavilo prase, potom mi dal někdo facku a teď vylézám na skálu a svoji hlavu používám místo vklíněnce!

Věž na Hejdě byla pojmenována po mladíku z řecké mytologie - Adonis. Což byl muž neobyčejně krásný. Jeho půvab přivedl bohyně z Olympu k šarvátce. Sepraly se o něj, jako lidské trhovkyně o prodejní místo na náměstí. Spor musel řešit samotný Zeus.

Symbolický název prosadil vzdělanější Marek. Ragy nic nenamítal. Stejně jako jeho přítel se domníval, že jejich skála je nejhezčí ze všech.

Roky ubíhaly. Marka život posunul někam dál. Vystudoval a v rodném městě se objevoval jen sporadicky. Později hoši ztratili kontakt. Léta se už neviděli.

Ragymu který vzpomínal na přitele se neustále vracela myšlenka na jejich věž. Vedl na ni jen prvovýstup, který udělali v mladistvém rozpínání. Musí tam být ještě jedna možnost! Určitě ji objevím a přelezu. Měl představu, že

bývalého spolulezce někdy nalezne. Bude překvapen až mu dá vědět, že cesta, kterou na Adonise objevil a inicioval její zdolání, nezůstala osamocena.

*

*

*

Petas byl dobrý přítel. Také občasný spolulezec Ragyho. Koketoval s myšlenkou, zda se má věnovat více lezení, nebo koketovat s dívkami. Pokaždé zvítězila druhá možnost. Měl příjemnou povahu a velmi kultivované vystupování. Ragy se s ním seznámil u šachu v hotelu Paříž. Okamžitě si spolu padli do oka. Už si nepamatuje, kdo mu to přátelství chtěl rozmluvit: „Hele na toho bacha, je tak hezkej, že holky čuměj jen na něj. S ním nikdy nazaboduješ!“

Ragy netrpíval nouzí, tak jen mávl rukou. Pak jen udiveně sledoval co se děje. Stačilo, aby se blondatý krasavec jen pousmál. Fascinované dívky se mohly doslova přetrhnout. Oči měly jen pro něj. Žádný Ragyho úspěch se už nekonal. Stal se přehlíženou, šedivou myškou.

Říkalo se, že budovat socializmus je lehčí než pracovat. Pokud je to pravda, tak oba přátelé patřili k velkým budovatelům. Obvykle do práce nechodili a jestliže museli, našli si „šolich.“ Ragy často měnil zaměstnání, ale po krátké době je zase opustil. Pokaždé si nechal delší přestávku, než si našel jiné. Měl tak spoustu času na lezení, knížky a šach. Petas měl jinou metodu, jak získávat volno. Používal tehdy velmi oblíbenou vychytávku. Znalo ji spousta flákačů, různých dobrodruhů a trampů. Obzvláště však lidé, kterým se zajíдалo pochlebování Sovětskému svazu, stejně jako přisluhování režimu.

Sofistikovanou metodou si udělali na hřbetu levé ruky vřed. Místo bylo vybráno pro svoji přístupnost. Stačilo si tam típnout cigaretu a rázem vznikl základ. Ten se musel dobře pěstovat, aby vyrostl a dlouho vydržel. Měl jednu výhodu, ruka zůstala pohyblivá. Nepřekážela při činnosti. I když, právě na to, se vymlouval filuta lékaři. Tak se stávalo, že v hospodě, daleko od města, sedělo šest trampů a všichni měli na levé ruce umolousaný bílý obvaz. Ten se stal známým poznávacím znamením. Jedinci se na sebe podívali a hned věděli své. Kamarádi se domlouvali, aby neměli úraz nebo vřed na témže místě. Rovněž se vyráběly různé zlomeniny a „nehody.“

Jednou Petas přišel s novinkou. „Strčíš malíček do láhve, potom s tím zapáčíš a máš ho hned zlomený.“

„To ale musí bolet?“

„Kdepak, prej vůbec ne!“

Do společnosti, která se scházela v hotelu Paříž, chodila senzační dívka Anina. Pokud se jednalo o různá dobrodružství nebo návštěvy skal, byla jako chlap. Žádná fňukání, ani zima, hlad či nepohoda se u ní nepěstovala. Husákův socialismus si tak oblíbila, že dnes posílá maily z Austrálie. Petasovo vyprávění u ní vyvolalo podnikavou činorodost. Druhý den přišla za Ragym do hotelové herny.

„Potřebuju volno v zaměstnání.“ šeptala významně. „Hned zítra!“

Ragy zvedl neochotně hlavu od šachu. „Jó, to by chtěl každéj.“

„Pomůžeš mi, ne?“

„Jasně, ale jak?“

„Víš co tu vyprávěl Petas?“

„Tady se pivo neprodává ve flaškách.“ Ozvala se odpověď rovněž šeptem.

Anina strčila otevřenou kabelku Ragymu pod nos. Zablesklo se v ní hrdlo láhve. Šikulka myslela na všechno.

„Tak počkej až dohraju partii.“

V kabině pánského záchodku hotelu Paříž se později odehrávala brutální scéna.

Ragy - ten hrubián a lamač, kroutil lahví. Tenký dívčín prst se bohužel v jejím hrdle ohýbal.

„Petas kecal, že to nebolí,“ sykala Anina.

Statečně vydržela několik pokusu. Nesténala, jenom se kroutila jak had. Byla celá bílá bolestí a vypětím, ale stále svého pomocníka pobízela. Ragy ji starostlivě pozoroval. Bylo mu jí líto.

„Poslední pokus,“ řekl rozhodně. „Já ti prostě ten malíček musím zlomit!“

Řekl si, že naposledy zabere plnou silou, ať to dopadne jak chce. Ale prst se opět jen ohnul. Dívka vyměnila bílou barvu za zelenou. Spiklenci svoji snahu museli vzdát. Počkali, až se zdálo, že na záchodě nikdo není. Potichoučku se vyplížili ven. Spatřili však muže jak se klátí nad mušlí. Zdálo se, že má dostatečně nakoupeno a nebude dělat potíže. Když za sebou zavírali dveře, zaslechli opilecký povzdech: „Oni si tady klidně šukají!?!“

„Kdyby tak ten chlap věděl, jak si užívám!“ zašeptala nevinná oběť.

Druhý den se Ragy s dívkou opět uviděl v hotelové herně.

„Ty nejsi v práci?“ podivil se.

Anina pozdvihla ruku. Objevil se známý, bílý obvaz. Malíček vypadal třikrát tlustší.

„Ono to bylo krásně zhmožděný a oteklý, tak jsem doktorovi řekla, že jsem si ho omylem přiskřípla ve dveřích!“

*

*

*

Ragy sledoval vývoj obvyklé situace. Ty dvě krásné dívky si mohly vybrat v poloprázdné restauraci jakékoliv jiné místo. Jakmile však spatřily Petase, posadily se, jakoby náhodně k nim. Je to pokaždé stejné, říkal si lehce našťavaně. Ten hezoun je jak mucholapka na ženské. Vlastně to ani ženy nejsou, jen holčičky. Nejvíc šestnáctky. Petas na ně okamžitě rozehrál svá společenská kouzla. Copak neví, že by se mohl chovat, jak se mu zamane a stejně ho budou žrát? Další vývoj ukázal, že se jeho předpoklady vyplňují přesně. Jsou to studentky druhého ročníku zdravotní školy. Jestliže bydlí na privátu, tak se vsadím, že skončíme u nich, vykalkuloval Ragy. Svoji předpověď nemusel držet v hlavě dlouho. Jen do chvíle než odešli na onu místnost.

„Nechal jsem se pozvat k nim na privát,“ sděloval Petas.

„Hele ty holky jsou pubertandy, jestliže mám jít s tebou, musíš mi slíbit, že jen pokecáme a po půlnoci ve vši slušnosti potáhneme domů,“ vymezoval se nešťastný Ragy.

„Dáme trochu muchlovačku,“ zasvítily Petas očima.

„Ne nic nedáme! Žádná líbačka a žádná muchlovačka! Ještě nás zavrou!“

Ragy také doufal, že by děvčata couvly, kdyby přišlo na věc. Jsou jen tím chlapem okouzlené a uhranuté. Možná chtějí trochu provokovat. Nebyl takový hnidopich ani moralista. Pokoušel se jenom brzdit kamaráda. Navíc měl v té době vážnou známost.

Stereotyp Petasových milostných avantýr byl pokaždé

stejný. Měl toho dost. Nebavilo ho potkávat jeho bývalé přítelkyně, které na něj hleděly, jako na toho, kdo okouzlujícího muže kazí. Navíc věděl, že bude jen přehlíženou myší. Dívky budou obdivovat jeho přítele. Zůstane trpěným přívažkem.

„Dobrá, budeme si hrát na slušňáky,“ souhlasil Petas bez nadšení.

Zanedlouho hoši seděli u dívek na privátu. Obývaly jednu místnost malého domku.

Ve druhé, přes chodbu, bydlela teta jedné z nich. Naštěstí momentálně pobývala v lázních.

Ragy netrpělivě sledoval hodiny. Čas se vlekl. O půlnoci připomenul Petasovi, že by se měli vydat domů. Rozjetý don Juan oznamoval, že chvílika navíc nevadí.

Dívky se na šedivého myšáka mračily. Takovej otravnej kluk! Raději se stáhnul.

Ve tři hodiny v noci bylo pozdě, cokoli měnit. Nejbližší trolejbus pojedje až v pět ráno. Nerad souhlasil, že tady všichni přespí. Zalehl do křesílka. Jeho přítel obsadil druhé. Chvilku si zdřímnul, ale k ránu ho vzbudil šepot. Křesílko vedle bylo prázdné. Nezdržlivý proutník se rozvaloval u jedné z dívek v posteli. Naštěstí bylo vidět, že leží stranou. Nahoře na přikrývce. Mladičká studentka měla dost rozumu, aby ho nepustila dále.

Po zazvonění budíku byli všichni vzhůru. Lepé dívky pospíchaly do školy, hoši do zaměstnání.

„Nechci být kazišuk, ale ty chlape pitomej, nemusel jsi do postele za tou pubert'andou,“ zlobil se Ragy. „Vždyť ani nevíme jestli není pod zákonem.“

„Neboj! K ničemu nedošlo, já si jenom povídal,“ uklidňoval ho Petas.

„Kecáš, ta holčička měla odřený tváře, jak ses k ní

tisknul!“ Tváře provinilce byly pokryté strništěm. Proto ta poničená dívčí tvářička.

„Ale já jsem nechtěl.“

„Tak co jsi k ní vůbec lezl?“

„Víš co by si ty holky o nás pomyslely, kdybych si jich nevšímal jako ty? Vždyť já jsem zachraňoval naši pověst!“

*

*

*

Následující den Ragy v hotelu Paříž přemýšlel jakým způsobem prožije víkend. Pomyslel si, že by bylo dobré vytáhnout přítele do přírody. Neuvidí tam ženy!

To pomůže! Něco si vyleze. Přejde tomu na chuť. Nebude mít v hlavě jenom koketování.

„Petasi na tebe bude platit, když spolu pojedeme do skal.“

„Mohli bychom raději navštívit ty budoucí zdravotní sestřičky,“ olizoval se mlsný divočák.

„Kuš! Tobě to škodí. Ty potřebuješ léčit krásnou přírodou. Na Ostaši jsou skály a les. Zapomeneš na holky a užiješ si to.“ Ragy pilně nahlodával nenapravitelného buřče. Samozřejmě, že také trochu přihříval svoji polívčičku. Nedávno se dozvěděl, že celé skalní město má 56 věží. Stačí aby jich vylezl šestnáct a bude znát všechny.

„Má být pěkný počasí,“ zpracovával dále nerozhodnutého přítele.

Ten se začal vymezovat. „Musíš mi slíbit, že si půjdeme zaplavat.“

Ragy věděl odkud vítr vane. Za hezkého počasí bude koupaliště v Polici plné dívek.

„Dobrá, půjdeme,“ přitakal. Spoléhal, že se příteli nebude chtít šlapat k plaveckému bazénu, čtyři kilometry pěšky.

„Tak já tedy pojedu,“ souhlasil nakonec Petas.

Málokdy je vše tak pěkné jak bývalo. Ostaš už nebyla poklidným a zádumčivým místem. Pan Polla zemřel. Hospoda odešla s ním. Chatičky byly obsazené dětmi, které tady měly letní školu. Lítal po okolí, pištěly. Byly všude. Altán, kde přespávali horolezci, nevydržel odolávat počasí. Polozřícený se krčil pod statkem. Na druhé straně louky, byla z jedné zděné usedlosti zřízena nová hospoda. Neměla atmosféru. Zato umakartové stoly a stejně ošklivé židle.

Hoši se vydali do skal. Hluk, který způsobovala hromada dětí, bylo slyšet až k nim. Trochu si zalezli. Ragy si poznamenal do notesu tři nové věže. Petasovi se výstupy líbily. Prohlásil, že bude jezdit za lezením pravidelně. „Na ženský jsem ani na chvíli nevzpomenul!“

Ragy si liboval jak pozitivně na přítele zapůsobil. Potom si zašli na pivo. Do nové krčmy bez kouzla. Zato se socialistickým nábytkem. Jediné co tu mají hezkého je paní hostinská. Mladá blondýnka, schopná čiperka se ve svém podniku uměla otáčet. Muži se naopak otáčeli za ní. Přinesla pivo, spatřila Petase a ztrnula na místě s otevřenými ústy. Nebyla sama, kdo se choval nepřírozně. Krasavec se předváděl jako výstavní exponát. To bylo vážné. Nikdy se tak zaujatě k žádné ženě nechoval. Okamžitě rozehrál svá společenská kouzla i vybrané chování. Jestliže ve staré hospodě měli většinou jen pivo, tady to bylo jiné. Hostinská si vzala Petase pod ochranu křídla. Přinášela nápoje, uvařila večeri, házela úsměvy na všechny strany a kroutila prdelkou. Ragy se jako pokaždé, stal přehlíženou myškou, ale vezl se rád s přítelem.

V noci od roztoužené dvojice odešel. Přemýšlel o hostinské. Mladá dívka sama řídí celou hospodu. Je schopná!